2024/3100

16.12.2024

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2024/3100,

27. november 2024,

millega muudetakse direktiivi 2009/21/EÜ lipuriigi nõuete täitmise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 100 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ([1]),

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([2])

ning arvestades järgmist:

(1) Liidu laevanduse ja seda kasutavate kodanike turvalisus ning keskkonna kaitse peaksid olema igal ajal tagatud.

(2) Oluline on võtta kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2013/54/EL ([3]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2022/993 ([4]) arvesse meremeeste elu- ja töötingimusi pardal ning meremeeste väljaõpet ja kvalifikatsiooni, kuna tervis, turvalisus, julgeolek ja inimtegur on omavahel tihedalt seotud ning äärmiselt oluline on vältida inimlikust eksimusest põhjustatud kahju.

(3) Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 1982. aasta mereõiguse konventsiooni (UNCLOS) sätete ja selliste konventsioonide sätete kohaselt, mille hoiulevõtja on Rahvusvaheline Mereorganisatsioon (IMO) (edaspidi „IMO konventsioonid“), vastutavad nende kokkulepete osalisriigid õigusnormide vastuvõtmise ja kõikvõimalike muude meetmete võtmise eest, mis võivad olla vajalikud nimetatud kokkulepete täielikuks täitmiseks, et inimelude ohutust merel ja merekeskkonna kaitset silmas pidades oleksid laevad oma ettenähtud tegevuseks kõlblikud.

(4) IMO konventsioonide tõhususe tagamiseks liidus peaksid kõik liikmesriigid võtma vajalikud meetmed, et täita nende lipu all sõitvate laevade suhtes nimetatud konventsioonides sätestatud ülesandeid ja kohustusi. Selleks peaksid liikmesriigid lipuriigina täitma oma ülesandeid ja kohustusi tulemuslikult ja järjekindlalt kooskõlas 4. detsembril 2013 vastu võetud IMO resolutsiooniga A.1070(28) IMO, mis käsitleb õigusaktide rakendamise koodeksit (edaspidi „III koodeks“), mis sisaldab kohustuslikke sätteid, mida lipuriigid peavad rakendama. Vastavalt ÜRO mereõiguse konventsiooni artikli 91 lõikele 1 peab laeva ja tema lipuriigi vahel olema tegelik seos, nagu seda on tõlgendatud rahvusvahelises kohtupraktikas, mis kajastub lipuriigi kohustustes.

(5) Ilma et see piiraks IMO konventsioonide vääramatut jõudu käsitlevate sätete kohaldamist, peaks liikmesriikidel olema võimalik kriisiolukordades, mis võivad ohustada ülevaatuste, inspekteerimiste, auditite ja kontrollide eest vastutavate või neid läbiviivate töötajate füüsilist puutumatust, kehtestada sellise tegevuse suhtes piiranguid, lubades samal ajal laevadel tegevust jätkata.

([1]) ELT C, C/2023/877, 8.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/877/oj.
([2]) Euroopa Parlamendi 10. aprilli 2024. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 18. novembri 2024. aasta otsus.
([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta direktiiv 2013/54/EL 2006. aasta meretöönormide konventsiooni järgimise ja täitmise tagamisega seotud lipuriigi kohustuste kohta (ELT L 329, 10.12.2013, lk 1).
([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2022. aasta direktiiv (EL) 2022/993 meremeeste väljaõppe miinimumtaseme kohta (ELT L 169, 27.6.2022, lk 45).

(6) III koodeksi kohaldamisele osutatakse järgmiste rahvusvaheliste kokkulepete viimaste versioonides: 1974. aasta rahvusvaheline konventsioon inimelude ohutusest merel; 1978. aasta protokolliga muudetud 1973. aasta rahvusvaheline laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsioon; 1978. aasta protokolliga muudetud 1973. aasta rahvusvahelise laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsiooni muutmise 1997. aasta protokoll; 1978. aasta meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvaheline konventsioon; 1966. aasta rahvusvaheline laadungimärgi konventsioon ja sellega seotud 1988. aasta protokoll; 1969. aasta rahvusvaheline laevade mõõtmise konventsioon ja 1972. aasta rahvusvahelise laevakokkupõrgete vältimise eeskirja konventsioon.

(7) Lipuriigi ülevaatajad on isikud, keda liikmesriikide administratsioonid on volitanud tegema laevade ülevaatust ja laevu sertifitseerima. Selliseid ülevaatajaid võivad abistada muud töötajad, näiteks raadioseadmeid inspekteerivad töötajad. Selliste töötajate hulka ei tohiks aga kuuluda tehnikud, kes tegelevad päästevahendite hooldusega, ega ülevaatajad, kes ei ole otseselt seotud kaubalaevastiku ülevaatusega.

(8) III koodeksi punktis 22 on sätestatud, et lipuriik peaks võtma kõik vajalikud meetmed, et tema lipu all sõita võivad laevad ning tema jurisdiktsiooni alla kuuluvad üksused ja isikud järgiksid rahvusvahelisi õigusnorme ja standardeid, et tagada oma rahvusvaheliste kohustuste täitmine. Punkti 22 alapunktis 2 nimetatakse täpsemalt inspekteerimisi, mida tuleks teha veendumaks, et laeva tegelik seisukord ja meeskond vastavad laevale väljastatud tunnistustele. Liikmesriigid peaksid määrama kindlaks selliste inspekteerimiste sageduse, kasutades riskipõhist käsitusviisi või kasutades oma korda ja juhiseid, sealhulgas kvantitatiivseid või kvalitatiivseid kriteeriume.

(9) Rahvusvahelisel tasandil lasub vastutus laevaõnnetuste uurimise eest lipuriigil, samal ajal kui liidu tasandil reguleeritakse laevaõnnetuste juurdluse aluspõhimõtteid, nagu liikmesriikide juurdlusorganite sõltumatus, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/18/EÜ ([5]). Käesolevat direktiivi kohaldatakse, ilma et see piiraks direktiivi 2009/18/EÜ kohaldamist.

(10) Liikmesriikide administratsioonil peaks oma lipuriigi kohustuste täitmiseks olema võimalik kasutada piisavaid ressursse, mis vastaksid nende laevastiku suurusele ja liigile ning põhineksid asjakohastel IMO nõuetel. Nende ressurssidega seotud miinimumkriteeriumide ja inspekteerimise sihtide kehtestamisel kooskõlas III koodeksiga tuleks tugineda liikmesriikide praktilistele kogemustele, sealhulgas mujal töötavate inspektorite kasutamine.

(11) Ilma et see piiraks asjakohaste riigisiseste õigusaktide kohaldamist, võivad liikmesriigid lubada, et lipuriigi ülevaatajad ja lipuriigi inspektorid, kes töötavad üksnes liikmesriigi pädeva asutuse heaks, võivad teha ka muud tööd, näiteks teaduslik või akadeemiline tegevus, tingimusel et see ei põhjusta huvikonflikti ega kahjusta nende sõltumatust.

(12) Lipuriigi ülevaatajatel, lipuriigi inspektoritel ja muudel ülevaatusel abistavatel töötajatel peaks olema selline haridus, koolitus ja juhendamine, mida nad vajavad, et täita ülesandeid, milleks neid on volitatud. Komisjon, keda abistab Euroopa Meresõiduohutuse Amet (EMSA), peaks koostöös liikmesriikidega töötama välja vabatahtliku koolitusprogrammi, et toetada lipuriigi administratsiooni selles küsimuses, ning hõlbustama koordineerimist ning teabe ja parimate tavade vahetamist. Kõnealust koolitusprogrammi tuleks ajakohastada ning selles tuleks arvesse võtta uusi või lisakohustusi, mis tulenevad õigusaktidest ja konventsioonidest, näiteks need, mis on seotud uute tehnoloogiate, sotsiaalküsimuste ja muude asjakohaste suundumustega.

(13) Sellise andmebaasi loomine ja arendamine, mis sisaldab olulist elektroonilist teavet liikmesriigi lipu all sõitvate laevade kohta ning tagab elektrooniliste tunnistuste väljastamise võimaluse, peaks aitama tõhustada liikmesriikide vahelist teabevahetust. Elektrooniliste tunnistuste väljaandmise ühise ja ühtse andmebaasi ning nende tunnistuste kehtivuse kontrollimise vahendite väljatöötamine hõlbustaks ja edendaks liidus selget läbimurret merenduse digitaliseerimisel. Andmebaas toetaks selle kasutajate ja eelkõige nende liikmesriikide operatiivvajadusi, kes ei ole suutnud välja töötada oma elektrooniliste tunnistuste süsteeme, ning aitaks kaasa olemasolevate piiratud ressursside tõhusamale kasutamisele.

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/18/EÜ, millega kehtestatakse meretranspordi sektoris toimunud õnnetusjuhtumite juurdluse põhimõtted ning muudetakse nõukogu direktiivi 1999/35/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/59/EÜ (ELT L 131, 28.5.2009, lk 114).

(14) Seire ja inspekteerimise eesmärgil peaks oluline teave, nagu andmed laeva, selle registreeritud omaniku ja laevatunnistuste kohta, olema kättesaadav kõigile asjaomastele asutustele ja komisjonile.

(15) Liikmesriigid peaksid jätkuvalt tõendama, et nad järgivad IMO kohustuslikke kokkuleppeid, nagu on nõutud IMO 4. detsembril 2013 vastu võetud IMO liikmesriikide auditeerimissüsteemi käsitleva resolutsiooni A 1067(28) ajakohastatud versioonis.

(16) Selleks et veelgi parandada liikmesriigi lipu all sõitvate laevade kvaliteeti ja tagada liikmesriikide administratsioonidele võrdsed tingimused, on vaja haldusmenetluste kvaliteedi tõendamist, mis kuulub kvaliteedijuhtimissüsteemi vastavalt ISO või samaväärsetele standarditele. See peaks hõlmama administratsiooni operatiivtegevust, mis on seotud lipuriigiks oleva liikmesriigi vastutusalasse kuuluva ülevaatuse, lipuriigi inspekteerimise, auditi, kontrolli ja sertifitseerimisega olenemata sellest, kas registrid on riiklikud (esimesed registrid) või rahvusvahelised (teised või ülemereregistrid). Lisaks tuleks täpsustada kogu asjakohast tegevust, sealhulgas ülesandeid, volitusi, töötajate omavahelisi suhteid ning aruandlus- ja sidevahendeid kõigi ülevaatusi ja inspekteerimisi tegevate või neis osalevate lipuriigi töötajate ning muude ülevaatusel abistavate töötajate puhul, kes ei tööta üksnes liikmesriigi pädeva asutuse heaks ja kes võivad aidata teha inspekteerimisi, välja arvatud kohustuslikke ülevaatusi või lipuriigi inspekteerimisi. Kvaliteedijuhtimissüsteem peaks tagama, et tunnustatud organisatsioonidele Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/21/EÜ ([6]) kohaldamisalas määratud ülesandeid täidetaks kooskõlas lipuriigi juhistega ning need sisaldaksid sellega seoses vajalikke kontrollimeetmeid. Asjaomaste töötajate sõltumatuse tagamiseks peaksid liikmesriigid võtma asjakohaseid meetmeid, et vältida kõnealuste isikute huvikonflikte seoses nende tehtava tööga.

(17) Komisjoni ja liikmesriike julgustatakse koostöös Rahvusvahelise Tööorganisatsiooniga (ILO) jätkuvalt edendama meremeeste elu- ja töötingimuste parandamist.

(18) Tuleks luua elektrooniline aruandlusvahend, et veelgi parandada liikmesriikidelt asjakohase statistika ning merendusandmete ja -teabe järjepidevat kogumist.

(19) Tuleks vastu võtta meetmed, mida on vaja käesoleva direktiivi rakendamiseks seoses laevainfo andmebaasiga. Selleks et tagada direktiivi 2009/21/EÜ ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ([7]).

(20) Komisjon peaks looma foorumi lipuriigi küsimustega tegelevatele liikmesriikide ekspertidele ja vajaduse korral muudele sidusrühmadele, et vahetada korrapäraselt teavet ja parimaid tavasid ning töötada välja suunised sellistes küsimustes nagu laevade inspekteerimise kord, inspektorite koolitusressursid, riskipõhised kriteeriumid, mida saab kasutada inspekteerimise tulemuslikkuse parandamiseks, ühise ühtlustatud tulemuslikkuse kava võimalik väljatöötamine, lipuriigi tegevuse analüüsimise kriteeriumid, et teha kindlaks parimad tavad, ja muud direktiivi 2009/21/EÜ rakendamisega seotud küsimused.

(21) Selleks et vältida ebaproportsionaalset halduskoormust käesoleva direktiivi ülevõtmisel, võivad liikmesriigid kohaldada teatavaid erandeid, eeldusel et asjakohased tingimused on täidetud. Liikmesriigid, kelle lipu all ei sõida direktiivi 2009/21/EÜ kohaldamisalasse kuuluvaid laevu, ei peaks olema kohustatud üle võtma ja rakendama direktiivi 2009/21/EÜ artiklit 6 laevadega seotud teabe jagamise osas. Liikmesriigid, kelle lipu all ei sõida direktiivi 2009/21/EÜ kohaldamisalasse kuuluvaid laevu ja kes on sulgenud oma registri nende laevade kohta, ei peaks olema kohustatud direktiivi 2009/21/EÜ üle võtma ja rakendama.

(22) EMSA peaks toetama direktiivi 2009/21/EÜ rakendamist, eelkõige pakkudes asjakohast koolitust lipuriigi ülevaatajatele ja lipuriigi inspektoritele, kui liikmesriigid seda taotlevad.

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/21/EÜ lipuriigi nõuete täitmise kohta (ELT L 131, 28.5.2009, lk 132).

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

(23) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, nimelt parandada meresõiduohutust ja vältida laevade põhjustatud merereostust, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetme ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(24) Direktiivi 2009/21/EÜ tuleks seetõttu muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2009/21/EÜ muutmine

Direktiivi 2009/21/EÜ muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 1 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Käesoleva direktiivi eesmärk on:

a) tagada, et liikmesriigid täidavad lipuriigina oma ülesandeid ja kohustusi tulemuslikult ja järjekindlalt, ning

b) parandada ohutust ja elu- ja töötingimusi ning vältida liikmesriikide lipu all sõitvate laevade põhjustatud merereostust.“

2) Artikkel 2 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 2*

Kohaldamisala

Käesolevat direktiivi kohaldatakse selle liikmesriigi administratsiooni suhtes, kelle lipu all laev sõidab, sertifitseeritavate ja igat liiki rahvusvahelisi reise tegevate laevade suhtes.“

3) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

a) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) „laev“ – liikmesriigi lipu all sõitev laev või veesõiduk, mille suhtes kohaldatakse üht või mitut konventsiooni ja millel peab olema tunnistus;“;

b) punkt e asendatakse järgmisega:

„e) „IMO audit“ – Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) vastu võetud IMO liikmesriikide auditeerimissüsteemi raamistikku ja menetlusi käsitleva resolutsiooni A 1067(28) ajakohastatud versiooni sätete kohaselt läbi viidud audit;“;

c) lisatakse järgmised punktid:

„f) „konventsioonid“ – konventsioonid, sealhulgas nende protokollid ja muudatused, millega muudetakse III koodeksi kasutamine kohustuslikuks, ning nendega seotud kohustuslikud koodeksid nende ajakohastatud versioonides;

g) „III koodeks“ – IMO vastu võetud resolutsiooni A.1070(28) („IMO õigusaktide rakendamise koodeks“) 2. osa, välja arvatud nimetatud osa punktid 16, 18, 19, 20.3, 21, 29, 30, 31, 32, 34, 38, 39, 40 ja 41, resolutsiooni ajakohastatud versioonis;

h) „lipuriigi ülevaataja“ – asjakohaste rahvusvaheliste kohustuslike õigusaktidega hõlmatud laevade ja ettevõtjate ülevaatuste, kontrollide ja auditite eest vastutav või neid tegev avaliku sektori töötaja, kes töötab üksnes liikmesriigi pädeva asutuse heaks ja keda nimetatud asutus on nõuetekohaselt volitanud ning kes vastab artikli 8 lõikes 1 sätestatud sõltumatuse nõudele;

i) „lipuriigi inspektor“ –

i) avaliku sektori töötaja, kes töötab üksnes liikmesriigi pädeva asutuse heaks ja keda nimetatud asutus on nõuetekohaselt volitanud, või

ii) isik, kes ei tööta üksnes liikmesriigi pädeva asutuse heaks, kuid keda nimetatud asutus on nõuetekohaselt volitanud ning kes töötab ajutiselt või on liikmesriigi pädeva asutusega lepingulises suhtes, ja

kes võib teha lipuriigi inspekteerimist ning vastab artikli 8 lõikes 1 sätestatud kvalifikatsiooni- ja sõltumatuse nõuetele;

j) „muu ülevaatusel abistav töötaja“ – isik, keda liikmesriigi administratsioon või tema nimel tegutsev tunnustatud organisatsioon on nõuetekohaselt volitanud, kes võib abistada lipuriigi ülevaatajaid ülevaatuse tegemisel, nagu on kindlaks määranud administratsioon, ning kes vastab artikli 8 lõikes 1 sätestatud teavitamis-, kvalifikatsiooni- ja sõltumatuse nõuetele;

k) „lipuriigi inspekteerimine“ – inspekteerimine, mis ei too kaasa sertifitseerimist ja mis tehakse veendumaks, et laeva tegelik seisukord ja meeskond vastavad laevale väljastatud tunnistustele.“

4) Artikli 4 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Enne loa andmist sellise laeva käitamiseks, millele on antud õigus sõita liikmesriigi lipu all, tagab asjaomane liikmesriik, et kõnealune laev vastab kohaldatavatele rahvusvahelistele õigusnormidele, sealhulgas ohutus-, sotsiaalsetele ja keskkonnastandarditele. Meetmeid võib võtta liikmesriigi nimel tegutsev tunnustatud organisatsioon, keda pädev asutus on nõuetekohaselt volitanud. Eelkõige kontrollib asjaomane liikmesriik või kohaldataval juhul tema nimel tegutsev tunnustatud organisatsioon laeva ohutust käsitlevaid andmeid, kasutades võimaluse korral lipuriigi inspekteerimisaruandeid ja -tunnistusi, mis sisalduvad tema enda andmebaasis või artiklis 6a osutatud laevainfo andmebaasis nende liikmesriikide puhul, kes on otsustanud seda andmebaasi kasutada. Vajaduse korral konsulteerib asjaomane liikmesriik eelmise lipuriigiga, et saada teada, kas eksisteerib viimase poolt kindlaks tehtud puudusi, mida ei ole veel likvideeritud, või ohutusküsimusi, mida ei ole veel lahendatud.“

5) Lisatakse järgmised artiklid:

„*Artikkel 4a*

Liikmesriigi lipu all sõitvate laevade ohutus

1. Rahvusvahelise laevanduse suhtes kohaldavad liikmesriigid täielikult konventsioonides sätestatud, lipuriigiga seotud kohustuslikke sätteid vastavalt nendes konventsioonides sätestatud tingimustele ja nendes nimetatud laevade suhtes.

2. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed selle tagamiseks, et nende lipu all sõita võivad laevad järgivad konventsioonidega seotud rahvusvahelisi õigusnorme ja standardeid, sealhulgas teevad nad järgmist:

a) tagavad, et tunnustatud organisatsiooni tööle võetud ülevaataja võib täita samu ülesandeid nagu lipuriigi ülevaatajad, kui liikmesriigi pädev asutus on selleks loa andnud, ja

b) teevad lipuriigi inspekteerimist veendumaks, et laeva tegelik seisukord vastab laevale väljastatud tunnistustele;

Esimese lõigu punktis b osutatud lipuriigi inspekteerimisi võib teha riskipõhise käsitusviisi alusel, mis hõlmab järgmisi kriteeriume:

i) lipuriigi tehtud kohustuslikest ülevaatustest, audititest ja kontrollidest saadud andmed puuduste ja mittevastavuste kohta;

ii) asjakohased õnnetusjuhtumite uurimise aruanded;

iii) kinnipidamised või sadamariigi kontrolliasutuse väljastatud käitamiskeelu teated;

iv) iga liikmesriigi kehtestatud sadamariigi kontrolli puuduste määra ületamine;

v) andmed puuduste kohta, mis on saadud iga liikmesriigi poolt asjakohaseks peetud riigisiseste õigusaktide kohaselt tehtud lipuriigi inspekteerimisest;

vi) muu asjakohane teave, mida liikmesriik peab vajalikuks.

Riskipõhist käsitusviisi kasutavad liikmesriigid tagavad, et laevu, mille kohta puuduvad piisavad andmed riskiastme arvutamiseks, kontrollitakse vähemalt kord viie aasta jooksul.

Riskipõhist käsitusviisi mitte kasutavad liikmesriigid teevad lipuriigi inspekteerimist, kasutades oma korda, juhiseid ja asjakohast teavet kooskõlas III koodeksiga. Nad tagavad, et iga laeva kontrollitakse vähemalt kord viie aasta jooksul.

3. Liikmesriigid tagavad, et kõik lõike 2 punkti b kohase lipuriigi inspekteerimise tulemusena kinnitust leidnud või ilmnenud, parandusmeetmete võtmist vajavad puudused, sealhulgas ohutus-, sotsiaal- ja keskkonnaprobleemid kõrvaldatakse lipuriigi kindlaks määratud sobiva aja jooksul.

4. Pärast lipuriigi inspekteerimise lõpuleviimist koostab lipuriigi inspektor aruande kontrolli tulemuste kohta.

Artikkel 4b

Ohutus- ja reostuse vältimise nõuded

1. Iga liikmesriik tagab, et tema administratsioonile on kättesaadavad ressursid, mis sobivad tema laevastiku suuruse ja liigiga, ning vahendid halldusprotsesside, -menetluste ja -ressursside rakendamiseks, mida on eelkõige vaja artiklis 4a ning käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 sätestatud kohustuste täitmiseks.

2. Iga liikmesriik tagab järelevalve lipuriigi ülevaatajate, lipuriigi inspektorite ja muude ülevaatusel abistavate töötajate ning tunnustatud organisatsioonide tegevuse üle.

3. Iga liikmesriik tagab, et arendatakse välja või hoitakse alal tema laevastiku suurusele ja liigile vastav suutlikkus vaadata üle konstruktsioonilised lahendused ja teha tehnilisi otsuseid.

Artikkel 4c

Koolitus ja suutlikkuse suurendamine

1. Laevade ja ettevõtjate ülevaatuse, lipuriigi inspekteerimise, auditi ja kontrolli eest vastutavad või neid tegevad töötajad peavad läbima konkreetse tegevusega seotud koolituse.

2. Liikmesriigid võivad oma lipuriigi inspektorite ja lipuriigi ülevaatajate jaoks välja töötada suutlikkuse suurendamise kava ning ajakohastada seda, võttes arvesse konventsioonidest tulenevaid uusi või täiendavaid kohustusi.

3. Komisjon korraldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1406/2002 (*) loodud Euroopa Meresõiduohutuse Ameti (EMSA) abiga ning koostöös liikmesriikidega asjakohasel juhul ja liikmesriikide toetustaotluste alusel asjakohaseid koolitusi lipuriigi inspektoritele ja lipuriigi ülevaatajatele.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1406/2002, millega luuakse Euroopa Meresõiduohutuse Amet (EÜT L 208, 5.8.2002, lk 1).“

6) Artikkel 5 asendatakse järgmisega:

„*Artikke 5*

Liikmesriigi lipu all sõitva laeva kinnipidamine

1. Kui liikmesriigi administratsiooni teavitatakse sellest, et sadamariik on asjaomase liikmesriigi lipu all sõitva laeva kinni pidanud, teeb ta kooskõlas korraga, mille ta on selleks kehtestanud, järelevalvet kõnealuse laeva vastavusse viimise üle asjakohaste IMO konventsioonidega.

2. Liikmesriigid töötavad välja asjakohase kontrolli- ja seireprogrammi ja rakendavad seda, et reageerida aegsasti lõikes 1 osutatud olukordadele.“

7) Artikkel 6 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 6*

Elektrooniline teave ja teabevahetus

1. Liikmesriigid tagavad, et nende lipu all sõitvate laevade kohta tehakse 6. jaanuariks 2031 elektroonilisel kujul ja ajakohastatuna kättesaadavaks järgmine teave:

a) kohustuslikud tunnistused (täielikud või ajutised), sealhulgas ülevaatuste, täiendavate ülevaatuste (kui neid on) ning auditite kuupäevad;

b) selliste laevade andmed, mis lõpetasid asjaomase liikmesriigi lipu all sõitmise eelneva 12 kuu jooksul.

2. Komisjon töötab välja digitaalse koostalitlusvõimelise portaali, mis toimib ühtse juurdepääsupunktina lõikes 1 osutatud teabele ning võimaldab liikmesriikide lipuriigi inspektoritel ja sadamariigi inspektoritel oma ülesannete täitmisel sellele teabele juurde pääseda, ning haldab ja ajakohastab seda.

Komisjon teeb selle portaali liikmesriikidele elektrooniliselt ja tasuta kättesaadavaks.

Portaal ei sisalda isikuandmeid ega konfidentsiaalset teavet.

Komisjon tagab portaali koostalitlusvõime artiklis 6a osutatud laevateabe andmebaasiga.

Kõnealune portaal luuakse 6. jaanuariks 2028.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 2 osutatud portaali tehniline toimimine. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“

8) Lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 6a*

Laevainfo andmebaas

1. Komisjon töötab välja laevainfo andmebaasi, mis sisaldab artiklis 6 osutatud teavet ning mille abil osutatakse liikmesriikidele elektrooniliste tunnistuste väljaandmise ja kontrollimise teenuseid, ning haldab ja ajakohastab seda. Laevainfo andmebaas luuakse 6. jaanuariks 2030. Liikmesriigid võivad kõnealuse andmebaasiga liituda. Kõnealune andmebaas võib põhineda Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/16/EÜ (*) artiklis 24 osutatud andmebaasil ja sellel võivad olla nimetatud andmebaasiga sarnased funktsioonid.

2. Ilma et see piiraks riiklike andmekaitsenõuete kohaldamist, võivad liikmesriigid, kes otsustavad kasutada laevainfo andmebaasi,

a) edastada laevainfo andmebaasi käesoleva direktiivi kohaselt tehtud lipuriigi inspekteerimisega seotud teavet, sealhulgas teavet puuduste ja tunnistuste kohta, ning

b) kasutada seda andmebaasi oma laevade elektrooniliste tunnistuste väljastamiseks, allkirjastamiseks, kinnitamiseks, pikendamiseks ja tagasivõtmiseks.

Asjaomased liikmesriigid tagavad, et esimeses lõigus osutatud teave vastab kõnealuse andmebaasi nõuetele ja on koostalitlusvõimeline.

3. Komisjon tagab, et laevainfo andmebaasist on võimalik saada asjakohast teavet käesoleva direktiivi rakendamise kohta, võttes aluseks liikmesriikide esitatud inspekteerimisandmed.

4. Liikmesriikidel, kes on otsustanud andmebaasi kasutada, on juurdepääs kogu teabele, mis on salvestatud käesoleva artikli lõike 2 punktis a osutatud laevainfo andmebaasi ja direktiivis 2009/16/EÜ sätestatud kontrollisüsteemi. Ükski käesoleva direktiivi säte ei takista sellise teabe jagamist asjaomaste pädevate asutuste vahel nii liikmesriikides kui ka liikmesriikide vahel, komisjoniga või EMSAga.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega määratakse kindlaks käesolevas artiklis osutatud andmebaasi tehniline toimimine, sealhulgas liikmesriikide poolt käesoleva artikli lõike 2 kohaselt esitatud teabele juurdepääsu tingimused. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/16/EÜ, mis käsitleb sadamariigi kontrolli (ELT L 131, 28.5.2009, lk 57).“

9) Artikkel 7 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 7*

Nõuete täitmise ja liikmesriikide tegevuse seire

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et nende administratsioonile tehtaks IMO audit vastavalt IMO kehtestatud tsüklile. Liikmesriigid avaldavad auditi tulemused kooskõlas asjakohaste konfidentsiaalsust käsitlevate riigisiseste õigusaktidega.

2. Selleks et tagada käesoleva direktiivi tulemuslik rakendamine ning jälgida administratsioonile käesolevast direktiivist tulenevate lipuriigi õiguslike kohustuste üldist täitmist, kogub komisjon liikmesriikide külastuste ajal vajalikku teavet.“

10) Artikkel 8 asendatakse järgmisega.

„*Artikkel 8*

Kvaliteedijuhtimissüsteem ja sisehindamine

1. Iga liikmesriik rakendab ja haldab kvaliteedijuhtimissüsteemi, mis hõlmab tema administratsiooni operatiivtegevust, mis on seotud riigi lipuriigiks olemisega. Selline kvaliteedijuhtimissüsteem sertifitseeritakse vastavalt kohaldatavatele rahvusvahelistele kvaliteedistandarditele, näiteks ISO 9001.

Kvaliteedijuhtimissüsteem peab hõlmama üksikasjalikke andmeid ülevaatusi, inspekteerimisi, auditeid ja kontrolle tegevate töötajate ning lipuriigi kohustustega seotud ning neid mõjutavaid töid haldavate, tegevate ja kontrollivate lipuriigi töötajate kindlaksmääratud ülesannete, volituste ja omavaheliste suhete kohta. Sellised ülesanded dokumenteeritakse, täpsustades, millist liiki inspekteerimist võivad teha ka mujal töötavad lipuriigi inspektorid ja millises ulatuses, ning kuidas sellised töötajad peavad suhtlema ja aru andma. Kvaliteedijuhtimissüsteemis märgitakse ülesanded, mida võivad täita muud ülevaatusel abistavad töötajad.

Iga liikmesriik tagab, et mujal töötavate lipuriigi inspektorite ja muude ülevaatusel abistavate töötajate haridus, koolitus ja juhendamine vastavad ülesannetele, mida nad on volitatud täitma, ning et nad saavad kohaldada lipuriigi juhiseid, korda ja kriteeriume.

Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid, et vältida kõigi ülevaatusi, inspekteerimisi, auditeid ja kontrolle tegevate töötajate huvikonflikte ja tagada nende sõltumatus seoses tehtava tööga.

Hiljemalt 6. jaanuariks 2028 peab kvaliteedijuhtimissüsteem hõlmama käesolevas lõikes osutatud aspekte.

2. Liikmesriigid, kes on kantud sadamariigi kontrolli käsitleva vastastikuse mõistmise Pariisi memorandumi (edaspidi „Pariisi memorandum“) kõige värskemas aastaaruandes avaldatud musta nimekirja või kaks aastat järjest halli nimekirja, esitavad hiljemalt nelja kuu möödumisel Pariisi memorandumi aruande avaldamisest komisjonile aruande oma tegevuse kohta lipuriigina.

Aruandes esitatakse kinnipidamiste ja mittevastavuste ning nende tulemusel musta või halli nimekirja kandmise peamised põhjused ja analüüsitakse neid.“

11) Artikkel 9 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 9*

Aruandlus ja läbivaatamine

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga viie aasta järel ja esimest korda 6. jaanuariks 2028 aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta.“

12) Lisatakse järgmised artiklid:

„*Artikkel 9a*

Parimate tavade ja kogemuste vahetamine

Komisjon korraldab käesoleva direktiivi rakendamiseks parimate tavade ja kogemuste vahetamise liikmesriikide administratsioonide ning lipuriigi ekspertide ja lipuriigi inspektorite, sealhulgas kohasel juhul muude asjaomaste sidusrühmade vahel.

Liikmesriikide administratsioon ning lipuriigi eksperdid ja lipuriigi inspektorid uurivad koos komisjoniga võimalust töötada välja suunised selliste elementide kohta nagu lipuriigi inspekteerimise metoodika, aruandluse sisu ja vorm või suutlikkuse suurendamine.

Artikkel 9b

Teave ja andmed

Komisjon loob elektroonilise aruandlusvahendi, et koguda liikmesriikidelt käesoleva direktiiviga seonduvat teavet ja andmeid.

Liikmesriigid teatavad komisjonile kord aastas artikli 4a kohaselt tehtud lipuriigi inspekteerimiste arvu, märkides iga lipuriigi inspekteerimise kohta laeva IMO numbri, kuupäeva ja koha.“

13) Artikkel 10 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 10*

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab laevade põhjustatud merereostuse vältimise ja meresõiduohutuse komitee (COSS), mis on asutatud määrusega (EÜ) nr 2099/2002. Nimetatud komitee on komitee Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011 (*) tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).“

14) Lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 10a*

Konventsioonide ja III koodeksi muudatused

Komisjon võib konventsioonide ja III koodeksi muudatused käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta kooskõlas määruse (EÜ) nr 2099/2002 artiklis 5 sätestatud vastavuskontrollimenetlusega.“

15) Artiklisse 11 lisatakse järgmine lõige:

„3. Erandina lõike 1 esimesest lõigust võivad

a) liikmesriigid, kelle lipu all ei sõida käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvaid laevu, teha erandi käesoleva direktiivi artikli 6 ülevõtmise ja rakendamise kohustusest, eeldusel et nimetatud tingimus on täidetud;

b) liikmesriigid, kelle lipu all ei sõida käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvaid laevu, ja kes on sulgenud oma registri nende laevade kohta, teha erandi kohustusest käesolev direktiiv üle võtta ja seda rakendada, eeldusel et nimetatud tingimus on täidetud.

Iga liikmesriik, kes kavatseb kasutada mõnda esimeses lõigus osutatud erandit, teatab sellest komisjonile 6. juuliks 2027. Komisjonile tuleb teatada ka kõigist hilisematest muudatustest.

Kõnealused liikmesriigid ei tohi lubada käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvatel laevadel sõita nende lipu all ega registreerida neid oma riiklikus registris enne, kui nad on käesoleva direktiivi täielikult üle võtnud ja seda rakendanud.“

Artikkel 2

Ülevõtmine

Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid vastu ja avaldavad need hiljemalt 6. juuliks 2027. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikkel 3

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 27. november 2024

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
eesistuja	*eesistuja*
R. METSOLA	BÓKA J.